

# Критеријуми оцењивања, процес и реализација задатка Стручног већа одсека ЛИКОВНИ ТЕХНИЧАР

**Поставка задатка:** На основу плана и програма наставник поставља задатак и образлаже све фазе рада које ученик треба да испоштује приликом рада на задату тему. Постављају се услови у погледу формата и ликовне технике. Ученик је у обавези да испоштује дефинисани рок.

Рад на задатку подразумева активан рад у школи и на домаћим задацима. Ученик је дужан да увек носи свој материјал за рад на часовима цртања и сликања.

**Прва фаза** представља најважнију целину пошто се поставља композиционо решење рада. Ученици се могу испрва послужити малим скицама како би разрешили ликовни проблем. Приликом коректуре, ученик у сарадњи са наставником бира најзанимљивије и најприкладније решење које се надаље може развијати. При томе, наставник подстиче ученика како би остао мотивисан да уђе у захтевнију фазу ликовног истраживања.

**Друга фаза** представља процес одређивања пропорција у сарадњи са наставником. Ученици много прецизније одређују односе унутар делова композиције и у односу на целину, како би постигли што већу сличност са предлошком, уколико захтев није нешто слободнији. Масе се свде на једноставније геометријске елементе уз помоћне линије. Истражује се карактер модела постављањем широких маса. Наставник задаје ученику домаћи задатак како би и самостално решавао ликовни проблем у којем се не сналази добро. У фази разраде ученици се индивидуално надзиру и прате, усмеравају и подстичу приликом одбране свога рада, која треба бити логична, аргументована и у складу са задатком.

**Трећа фаза** представља фазу у којој се дефинишу облици, разрађује градација светлости у односу на одређеност извора. Анализа квалитета линија. Наглашавање доминанте. Образложење рада се изводи у сарадњи са наставником и сугерисањем на изворе историје уметности, у којима ученици могу да проналазе примере за различита ликовна решења. Ради се на дефинитивном уклањању дилема.

**Четврта фаза** представља завршетак и колективну процену радова. Оцењивање радова је пред свим ученицима, јавно и са образложењем. Вреднује се залагање и посвећеност у свим фазама рада. Ученик који није био активан и није радио домаће задатке добија нижу оцену, чак и да је рад садржајнији, у односу на рад ученика који се све време трудио, радио, доносио домаће задатке. Наставник заједно са ученицима анализира сваки цртеж или слику појединачно, водећи се ликовним принципима компоновања и разрадом ликовних елемената. Ученику који није дошао у школу када се вршило оцењивање, оцена се образлаже првом приликом. Пожељно је похвалити напоре и настојања ученика, као и

указати на моменте оних који су направили пропусте. Такође, похвалити хоризонтално учење и међусобну критику.

Оцењивање успеха ученика из наставног предмета је сталан образовно-васпитни поступак који има више функција. Оцена нарочито треба да:

- буде објективна и поуздана мера напредовања ученика у савладавању наставног плана и програма;
- ученика обавештава редовно о постигнућу;
- подстиче на активан однос према настави, другим облицима образовно-наставног рада и учења;
- ученика оспособљава за објективну процену сопствених и постигнућа других ученика;
- буде показатељ ефикасности рада наставника и школе.

Критеријуми оцењивања успеха ученика из наставног предмета су: врста, обим и ниво усвојених знања, умећа и вештина у односу на прописане Наставним планом и програмом за предмет, разред, образовни профил, односно, врсту школе.

Обим знања, умећа и вештина утврђује се зависно од количине усвојених садржаја прописаних за одређени предмет.

Ниво знања, умећа и вештина утврђује се зависно од квалитета усвојеног садржаја сложености усвојених знања, умећа и вештина; степена схватања и разумевања усвојених садржаја и оспособљености за њихову примену.

На основу наставног плана и програма наставник задаје нову тему и детаљно је образлаже. Постављају се услови и евентуална ограничења у погледу техника које се могу или морају користити у складу са захтевима наставне јединице која се обрађује. Ученици су у обавези да скице или задатак раде искључиво на часу уз надзор и коректуру наставника. Ангажовање на часу се укључује у коначну оцену. Обавезно је доношење прибора за рад. Наставник води евиденцију о активностима ученика на часу, припремљености за рад и континуираном раду. У складу са захтевима задатка, као и могућностима ученика, наставник ће по потреби захтевати домаће задатке.

Завршен рад се оцењује јавно, пред одељењем, детаљно се анализира сваки рад појединачно кроз колективну анализу. Укључује се сваки ученик у анализу свог рада, као и у анализу свих осталих радова. Радове може оцењивати и група наставника стручних предмета по договору, уколико се за то укаже прилика, потреба или жеља.

Ученик који није био активан од почетка у свим фазама израде задатка и нема скице у одговарајућем броју и квалитету, а донео је коначан рад који испуњава све стандарде за

највишу оцену одличан (5), неће бити сагледан без осврта на претходно уложен рад и јасно постављене критеријуме у доношењу коначне процене рада. На тај начин се подржавају ученици који су поштовали све постављене процедуре и захтеве и мотивишу да савесно, одговорно и активно учествују у сопственом образовању. Ученик, који није донео задатак у договорено време добија оцену недовољан (1). Уколико ученик након тога дође у школу, у обавези је да донесе свој рад како би поправио ту оцену која се не брише. У изузетним ситуацијама (услед дужег оправданог одсуствовања) ученик не мора да добије недовољну оцену.

### ***ПРОЦЕС РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЗАДАТАКА НА ПРЕДМЕТУ ЦРТАЊЕ***

Оцењивање успеха ученика из наставног предмета је сталан образовно-васпитни поступак који има више функција. Оцена нарочито треба да:

- буде објективна и поуздана мера напредовања ученика у савладавању наставног плана и програма;
- ученика обавештава редовно о постигнућу;
- подстиче на активан однос према настави, другим облицима образовно-наставног рада и учења;
- ученика оспособљава за објективну процену сопствених и постигнућа других ученика;
- буде показатељ ефикасности рада наставника и школе.

Критеријуми оцењивања успеха ученика из наставног предмета су: врста, обим и ниво усвојених знања, умећа и вештина у односу на прописане наставним планом и програмом за предмет, разред, образовни профил, односно врсту школе.

Обим знања, умећа и вештина утврђује се зависно од количине усвојених садржаја прописаних за одређени предмет.

Ниво знања, умећа и вештина утврђује се зависно од квалитета усвојеног садржаја сложености одређеног задатка, степена схватања и разумевања усвојених садржаја и оспособљености за њихову примену.

У складу са Правилником о оцењивању ученика у средњој школи ("Службени гласник РС", број 33/99 и 108/03), а на основу предлога наставника стручних већа, Наставничко веће Уметничке школе Ниш је на седници одржаној 10. 4. 2013. године утврдило следеће критеријуме рада и оцењивања ученика на часовима стручних предмета.

На основу наставног плана и програма наставник задаје нову тему и детаљно је образлаже. Постављају се услови и евентуална ограничења у погледу техника које се могу или морају користити у складу са захтевима наставне јединице која се обрађује. Наставник одређује рокове за израду и финализацију скица, као и број скица које ученик предаје, које су у складу са програмом и могућностима ученика. Ученици су у обавези да скице или задатак раде искључиво на часу уз надзор и коректуру наставника. Ангажовање на часу се укључује у коначну оцену. Обавезно је доношење прибора за рад. Наставник води евиденцију о активностима ученика на часу, припремљености за рад и континуираном раду. У складу са захтевима задатка, као и могућностима ученика, наставник ће по потреби захтевати домаће задатке.

Током рада на задатку наставник сугерише употребу и коришћење одговарајућих техника предвиђених за тај задатак. У фази разраде, наставник индивидуално надзире и прати, сугерише, усмерава и мотивише ученика да паралелно са практичним радом осмишљава и логично образлаже комплетно решење или резултат рада, као и сваку појединост битну за успех у раду. Наставник поставља питања на која ученик одговара на начин и у складу са евентуалним будућим захтевима корисника њихових услуга, знања и умећа и животних ситуација након завршетка њиховог школовања. Ученик је у обавези да реализован рад опреми у складу са колективним договором на почетку задатка.

Завршен рад се оцењује јавно, пред одељењем, детаљно се анализира сваки рад појединачно кроз колективну анализу. Укључује се сваки ученик у анализу свог рада, као и у анализу свих осталих радова. Радове може оцењивати и група наставника стручних предмета по договору, уколико се за то укаже прилика, потреба или жеља.

Ученик који није био активан од почетка у свим фазама израде задатка и нема скице у одговарајућем броју и квалитету, а донео је коначан рад који испуњава све стандарде за највишу оцену одличан (5), неће бити сагледан без осврта на претходно уложен рад и јасно постављене критеријуме у доношењу коначне процене рада. На тај начин се штите ученици који су поштовали све постављене процедуре и захтеве, а мотивишу сви да савесно, одговорно и активно учествују у сопственом образовању. Ученик који није донео задатак у договорено време, добија недовољну оцену, под условом да је дошао у школу, након тога дужан је да првог наредног часа донесе свој рад или готово идејно решење задатка како би поправио ту оцену која се не брише. У изузетним ситуацијама, ученик не мора добити недовољну оцену, у случају дужег оправданог одсуства са часова (боловање)

Ученик који добије недовољну оцену на полугодишту обавезан је да ту оцену поправи до 1. марта предајом свих задатака из првог полугодишта, како би имао позитиван успех на крају школске године.

## ***ПРОЦЕС РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЗАДАТАКА НА ПРЕДМЕТУ ЦРТАЊЕ И СЛИКАЊЕ***

**Поставка задатка:** На основу плана и програма наставник поставља задатак и образлаже све фазе рада које ученик треба да испоштује приликом рада на задату тему. Постављају се услови у погледу формата и ликовне технике. Дефинисани рок је ученик у обавези да испоштује.

Рад на задатку подразумева активан рад у школи и на домаћим задацима. Ученик је дужан да увек носи свој материјал за рад на часовима цртања и сликања.

**Прва фаза** представља најважнију целину пошто се поставља композиционо решење рада. Ученици се могу испрва послужити малим скицама како би разрешили ликовни проблем. Приликом коректуре ученик у сарадњи са наставником бира најзанимљивије и најприкладније решење које се надаље може развијати. При томе наставник подстиче ученика како би остао мотивисан да уђе у захтевнију фазу ликовног истраживања.

**Друга фаза** представља разраду пропорција. Представља процес одређивања пропорција у сарадњи са наставником. Ученици много прецизније одређују односе унутар делова композиције и у односу на целину, како би постигли што већу сличност са предлошком, уколико захтев није нешто слободнији. Масе се свде на једноставније геометријске елементе уз помоћне линије. Истражује се карактер модела постављањем широких маса. Наставник задаје ученику домаћи задатак како би самостално решавао ликовни проблем у којем се не сналази добро. У фази разраде ученици се индивидуално надзиру и прате, усмеравају и подстичу приликом одбране свог рада, која треба бити логична, аргументована и у складу са задатком.

**Трећа фаза** представља фазу у којој се дефинишу облици, разрађује градација светлости у односу на одређеност извора. Анализа квалитета линија. Наглашавање доминанте. Образложење рада се изводи у сарадњи са наставником и сугерисањем на изворе историје уметности у којима ученици могу да проналазе примере за различита ликовна решења. Иде се ка дефинитивном уклањању дилема.

**Четврта фаза** подразумева завршетак и колективну процену радова. Оцењивање радова је пред свим ученицима, јавно и са образложењем. Вреднује се залагање и посвећеност у свим фазама рада. Ученик који није био активан и није радио домаће задатке добија нижу оцену, чак и да је рад садржајнији, у односу на рад ученика који се све време трудио, радио, доносио домаће задатке. Наставник заједно са ученицима анализира сваки цртеж или слику појединачно, водећи се ликовним принципима компоновања и разрадом ликовних елемената. Ученику који није дошао у школу када се врши оцењивање, оцена се образлаже првом приликом. Пожељно је похвалити напоре и настојања ученика који су се трудили, а

и указати на моменте оних који су направили пропусте. Такође, похвалити хоризонтално учење и међусобну критику.

## ***ПРОЦЕС РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЗАДАТАКА НА ПРЕДМЕТУ СЛИКАЊЕ***

Поставка задатка: На основу плана и програма наставник задаје нову тему и детаљно образлаже све релевантне детаље које ученик треба да испоштује приликом рада на задатку. Постављају се услови и евентуална ограничења у погледу техника које се могу или морају користити. Смернице у колористичко-валерском третману, као и одређеном техничко-технолошком приступу. Наставник одређује рокове по фазама од почетка рада па до коначне реализације задатка, у одговарајућем формату и квалитету.

**Прва фаза** представља најважнији део, јер се ради на идејном истраживању у оквиру задате теме, где је ученик у обавези да приложи најмање три различите скице које представљају три могућа правца за даљи рад у решавању исте проблематике. Приликом коректуре, наставник у сарадњи са учеником бира најприкладније решење које се даље може развијати, мотивише ученика за наставак рада.

**Друга фаза или разрада** подразумева развијање одабране скице и решавање композиције ликовних елемената одабраних за имплементирање. Дефинише много прецизније односе између свих односа који се налазе на скици, усклађујући их са основном идејом и принципима који се дефинишу законитостима теорије форме. За успешно решавање и бољи резултат пожељно је направити већи број скица у овој фази. У фази разраде наставник прати, сугерише, усмерава, мотивише ученика да паралелно са практичним радом осмишљава и адекватно образлаже комплетан процес од скица до финалног рада.

**Трећа фаза** почиње тако што наставник и ученик бирају скицу која је на најбољи начин разрађена и на основу које се ради завршна, коначна скица. Дефинитивна скица решава и дефинише све све дилеме и по томе је слична завршном раду. Завршну скицу наставник одобрава и тек онда ученик може да почне са реализацијом у предвиђеној величини. Приликом рада, наставник и даље прати рад ученика и по потреби даје коректуру.

**Естетска анализа и процена радова:** По завршетку задатка, сви ученици постављају своје радове и почиње анализа истих у складу са претходно наведеним обавезним фазама рада. Наставник јавно, пред свима, коментарише сваки рад и даје примедбе, сугестије, похвале. Износи своје мишљење о постигнућу у глобалу.

Наставник јавно даје и образлаже оцену за реализован рад, вреднујући залагање и посвећеност ученика по фазама. Такође наставник отпочиње дискусију у којој ученици могу

да изразе сопствено мишљење о свом и о осталим радовима. Сваку фазу наставник оцењује оценом, а у дневник уписује просечну оцену.

Ученик који није био активан од почетка у свим фазама и нема скице у одговарајућем броју и квалитету, а неким случајем је донео рад који је добар, не може имати одличну оцену управо због оних који су испоштовали поступност израде. Ученик који није донео задатак у заказано време, добија недовољну оцену (под условом да је дошао у школу) и дужан је да првог наредног часа донесе свој задатак како би поправио недовољну оцену која се не брише, али зато може добити и одличну оцену под условом да је био активан у свим фазама. Овај принцип се у изузетним ситуацијама може променити у случају да је ученик због дужег оправданог одсуства (боловање) био спречен да по фазама дође до решења и реализације теме. Ученик је дужан да увек на часовима струке носи свој прибор за рад. Након анализе и оцењивања пожељно је похвалити напоре и настојања оних ученика који су били вредни, а онима који су остварили слабија постигнућа указати на моменте где су направили кључне пропусте.

## ***ПРОЦЕС РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЗАДАТАКА НА ПРЕДМЕТУ ТЕХНИКЕ ЗИДНОГ СЛИКАРСТВА***

Поставка задатка: На основу плана и програма наставник упознаје ученике са одређеном техником зидног сликарства, са њеном ликовном и технолошком карактеристиком и образлаже задатак. Упознаје ученике са прибором и материјалом за рад, који у већој мери припада школи и ученици га користе за израду задатака. Одређени прибор ученици доносе сами, уколико то наставник нагласи, и дужни су да прибор носе сваког часа.

Све дефинисане рокове за израду и предају скица и завршетак израде дефинитивног рада ученици су дужни да поштују. Ученици задатке раде искључиво у школи, не носе радове кући и зато се очекује да активно раде на часу. Свака активност се оцењује и бележи.

- **Прва фаза израде задатака** подразумева израду скица и идејних решења ученика. У току рада на скицама потребно је да ученик прикаже своје идеје са мотивима и тематиком која је индивидуално решење. У овој фази јако је битно указати ученицима на то да боље проуче основе сваке технике која се обрађује, њену присутност и улогу у прошлости и у савременом окружењу. Битна је повезаност теорије и праксе. Скице и идеје морају бити свеже, разноврсне, примерене узрасту и интересовањима ученика. Наставник бира са ученицима најбоља решења. У случају да рад није могуће извести у материјалу, он остаје на нивоу скице (пројекта).
- **У другој фази рада** преноси се цртеж на материјал, подлогу, за технику која се обрађује. Припрема се одговарајући материјал и прибор за рад. Ученици су дужни да воде рачуна

о школском прибору и материјалу и враћају га на предвиђено место. Уз помоћ и сугестије наставника ученик у школи ради на припреми материјала, али је веома битно и самостално ангажовање ученика које се оцењује кроз активности.

- **Трећа фаза је фаза** израде у материјалу, извођење рада у одређеној техници. Радови у току израде остају у школи. После одређених показних вежби од стране наставника, ученици самостално раде на задатку. Наставник прати рад ученика и врши коректуру. Рок за израду дефинитивних радова увек је утврђен. Наставник заједно са ученицима коментарише и естетски анализира радове. Наставник даје примедбе и похвале. Оцена се формира на основу ангажовања ученика, квалитета и успешности изведеног рада у материјалу. Ученик који није активан на часу, не приступа раду са већим ангажовањем, не води рачуна о материјалу и прибору за рад, не предаје радове на време и не прати инструкције наставника, не може имати прелазну оцену. Ученике је увек потребно похвалити у свим сегментима рада, указати онима који слабије напредују на грешке, и континуирано пратити рад свих ученика кроз наставне јединице.

## ***ПРОЦЕС И РЕАЛИЗАЦИЈА ЗАДАТАКА НА ПРЕДМЕТУ ГРАФИКА***

**Поставка задатка:** На основу плана и програма наставник задаје нову тему и детаљно образлаже све релевантне детаље које треба ученик да испоштује приликом рада на задатку. Постављају се услови у погледу формата папира, врсте штампе и графичке технике. Наставник одређује рокове по фазама од почетка рада, па до коначне реализације задатка. Све дефинисане рокове ученик је у обавези да поштује.

Рад на задатку обухвата активан рад у школи и рад на домаћим задацима. Ученик је дужан да увек на часовима графике носи свој прибор и материјал за рад.

**Прва фаза** представља један од важнијих елемената, јер се односи на мале цртеже задате теме и технике штампе, где је ученик у обавези да предложи најмање пет различитих скица (цртежа). Наставник благовремено најављује пропозиције следећег задатка, а ученик је у обавези да у термину поставке задатка дође са траженим предлошцима. Приликом коректуре, наставник у сарадњи са учеником бира најприкладније решење за технику и врсту штампе која се изучава у том тренутку. Мали цртежи (скице) могу се радити у току наставе, али и код куће (могу да се приложе радови који се раде на часовима цртања и сликања, само да формат одговара задатом задатку).

**Друга фаза подразумева** део када се, после одабира дефинитивне скице, креће са преношењем цртежа на плочу и израду клишеа. У фази израде клишеа наставник



индивидуално надзире и прати, сугерише, усмерава ученика. Израда клишеа може да почне на часу, али се довршава код куће.

**Трећа фаза** подразумева израду пробног отиска. Ученик врши први отисак са изрезане плоче. Наставник врши коректуру и ученик дорађује плочу или креће са израдом тиража. Најмањи број отисака за тираж је три, а пре потписивања ученик ређа отиске и потписује након што је наставник имао увид у тираж. Три отиска остају школи, од којих један отисак ученик потписује и ставља на изложбени зид, а два отиска одлаже у своју фасциклу, која се чува у ормару са фиокама у учионици број 3.

**Четврта фаза** односи се на договорени дан када сви ученици у исто време износе своје радове, како би заједно са наставником погледали, продискутовали и оценили радове.

Наставник јавно пред свима коментарише сваки рад и даје примедбе и похвале, такође даје и оцену о постигнућу одељења у целини. Наставник јавно даје оцену за реализован рад, вреднујући залагање и посвећеност ученика по фазама. Оцена је формирана на основу залагања, креативности, активног рада на часу и естетике саме графике. Да би ученик добио прелазну оцену, потребно је да испоштује све фазе рада, од скице до реализације.

У случају болести, обавеза ученика је да се информише о радним задацима и да исте изврши. Ученици користе додатну и допунску наставу у складу са потребама, а у могућности су и да у договору са наставником дођу у заказано време ван часова и доштампају радове.

Ученик који није био активан од почетка у свим фазама и нема скице у одговарајућем броју и квалитету, или је сам одабрао дефинитивну скицу без консултације са наставником, а неким случајем је донео коначан рад који је добар, не може имати одличну оцену, управо због оних ученика који су испоштовали све постављене процедуре. Ученик који није урадио задатак у заказано време добија недовољну оцену (под условом да је дошао у школу) и дужан је да првог наредног часа донесе свој задатак како би поправио недовољну оцену која се не брише, али зато може добити и одличну оцену, под условом да је био активан у свим фазама. Овај принцип се у изузетним ситуацијама може променити у случају да је ученик због дужег оправданог одсуствовања (боловање) био спречен да по фазама дође до решења и реализације задате теме.

Након анализе и оцењивања пожељно је похвалити напоре и настојања оних ученика који су били вредни, а онима који су остварили слабија постигнућа указати на моменте где су направили кључне пропусте.

## ***ПРОЦЕС И РЕАЛИЗАЦИЈА ЗАДАТАКА НА ПРЕДМЕТУ ОСНОВИ ТЕХНОЛОГИЈЕ И КОНЗЕРВАЦИЈЕ***

**Поставка задатка:** На основу плана и програма наставник упознаје ученике са технологијом израде одређених материјала и техника и детаљно образлаже све релевантне детаље које ученик треба да зна приликом израде задатка. Постављају се услови у погледу формата, квалитета, материјала и сликарске технике. Наставник одређује рокове по фазама, од почетка рада па до коначне реализације задатка. Све дефинисане рокове ученик је у обавези да поштује.

Рад на задатку подразумева активан рад у школи. Ученик је дужан да увек носи свој прибор и материјал за рад.

**Прва фаза** представља битан део јер се односи на одабир дела које ученик копира у одређеној техници. Поред неопходног критеријума да дело за које се одлучи (у целини или детаљу) буде од признатог аутора, познато и препознато, изузетно је важно да буде у истој техници која се том приликом обрађује као задатак. Истраживање и одабир најмање три дела је домаћи задатак, али се може користити и школска библиотека. Наставник у сарадњи са учеником бира најприкладније решење. Ученик је у обавези да има штампани предлог дела по ком ће радити задатак (фотокопија, црно-бели или пример у боји).

Након одабира дела креће се са преношењем цртежа на претходно припремљену подлогу за одређену технику. У овој фази води се рачуна о прецизном преношењу ради пропорционалне тачности и могућности да квалитети ауторског дела буду препознати и продискутовани. Наставник индивидуално надзире и прати, сугерише и усмерава ученика, те је стога потребан рад на часу.

**Израда задатка у одређеној техници.** Ученик у сарадњи са наставником анализира дело које копира и много прецизније дефинише односе између свих елемената који се налазе на делу, усклађујући свој задатак са основном идејом и принципима израде предлога. У овој фази се решава до детаља и дефинише што сличнији начин и поступак израде као предлог копије. Рад остаје у школи (фасцикла у ормару у учионици број 22).

Договореног дана сви ученици у исто време доносе своје радове, како би сви заједно са наставником погледали задатке, продискутовали и оценили. Наставник пред свима коментарише радове, даје примедбе и похвале, даје оцену за постигнућа на задатку. Оцена за реализован задатак је формирана на основу залагања, активног рада и успешности копирања. Да би ученик добио прелазну оцену, потребно је да испоштује све фазе рада.

У случају болести ученик је дужан да се информише о радним задацима и да исте изврши.

Ученик који није био активан од почетка у свим фазама и сам је одабрао дело за копирање без консултације са наставником, а донео је рад који није пропраћен и који је добар, не може имати одличну оцену због осталих који су испоштовали договорене процедуре.

Ученик који није донео рад у заказано време добија недовољну оцену (под условом да је дошао у школу) и дужан је да првог наредног часа донесе задатак како би поправио недовољну оцену која се не брише, али може добити и одличну оцену, уколико је био активан у свим фазама реализације задатка. Овај принцип се у изузетним ситуацијама може променити у случају да је ученик због дужег оправданог одсуства био спречен да по фазама дође до завршеног задатка.

Након анализе и оцењивања пожељно је похвалити ангажман и настојања ученика који су се позитивно истакли, а онима који су остварили слабија постигнућа указати на моменте где су направили кључне пропусте.

## ***ПРОЦЕС РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЗАДАТАКА НА ПРЕДМЕТУ ТЕОРИЈА ФОРМЕ***

**Поставка задатка:** На основу плана и програма наставник предаје лекцију којом отвара задатак. Детаљно образлаже све захтеве које ученик треба да испоштује приликом рада у погледу формата папира, технике, презентације, уз помоћ примера ученичких радова, репродукција и сл. Наставник одређује рокове по фазама, од почетка рада до коначне реализације задатка. Ученик је у обавези да испоштује све дефинисане рокове и дужан је да носи свој прибор за рад.

**Прва фаза:** Пошто су ученици упознати са захтевима задатка, почињу рад на идејним скицама. Приликом коректуре наставник и ученик заједно бирају најбоље решење за коначан рад. У овој фази рада наставник по потреби образлаже и скреће ученику пажњу на ликовне вредности које се обрађују.

**Друга фаза:** Након одабира, скица се много детаљније и са више пажње изводи као дефинитивни рад. Наставник сугерише, прати и усмерава ученика. У току рада наставник може разговарати са ученицима о градиву, анализирати дела различитих подручја уметности, а у циљу повезивања научног и ликовне праксе.

**Трећа фаза:** По завршетку, радови се распоређују и почиње естетска анализа. Наставник подстиче ученике да коментаришу радове, дају примедбе, сугестије, похвале, а он даје мишљење о постигнућу у глобалу. Оцена се даје и образлаже јавно за реализован рад. Након

анализе и оцењивања пожељно је похвалити напоре и настојања оних ученика који то заслужују, а другима указати на пропусте.

Ученик који није донео задатак у заказано време добија недовољну оцену (под условом да је дошао у школу) и дужан је да првог наредног часа донесе рад. Уколико ученик образложи своје ликовно решење, а оно испуњава све естетске предуслове, може добити и петицу (јединица се не брише). Овај принцип се може применити у случају да је ученик због дужег оправданог одсуства био спречен да долази у школу.

## ***ПРОЦЕС РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЗАДАТАКА НА ПРЕДМЕТУ ВИШЕМЕДИЈСКА УМЕТНОСТ***

**Поставка задатка:** На основу плана и програма наставник задаје нову тему и детаљно образлаже све релевантне детаље које ученик треба да испоштује приликом рада на задатку. Постављају се услови и евентуална ограничења у погледу формата папира и техника, које се могу или морају користити. Наставник одређује рокове по фазама од почетка рада, па до коначне реализације задатка. Све дефинисане рокове ученик је у обавези да поштује. Рад на задатку обухвата активан рад у школи и рад на домаћим задацима.

- Након обрађене наставне јединице о одређеном уметничком медију и карактеристикама те уметничке праксе, наставник благовремено најављује захтеве следећег задатка, а ученик је у обавези да у договореном термину поставке задатка дође са траженим предлозима.

- Приликом коректуре ученик у сарадњи са наставником бира најпримеренији приступ идеји и проналази практичне могућности реализације за одређени медиј и његову финализацију. Финализовање задатка ученик довршава као део домаћег задатка у року који прописује наставник.

- Сви ученици су у обавези да у заказаном термину донесу своје радове, како би их заједно са наставником процењивали и кроз интерактивну дискусију донели одређене закључке о постигнутим вредностима појединачних радова, а потом и оценили. Наставник јавно пред свима коментарише сваки рад и даје примедбе и похвале, такође даје и оцену о глобалном постигнућу. Наставник јавно саопштава оцену за реализован рад, вреднујући залагање и посвећеност ученика. Оцена је формирана на основу залагања, креативности, активног рада на часу и укупне процењене вредности самог рада. Да би ученик добио прелазну оцену, потребно је да испоштује основне неопходне карактеристике одређеног медија.

- У случају болести, обавеза ученика је да се информише о радним задацима и да исте благовремено одради.

Ученик који није био активан од почетка, у свим фазама рада, или је незаинтересован за изналагање идеје и практичних могућности, а донео коначан рад који је добар, не може имати одличну оцену, односно не може имати једнаку оцену као ученици који су испоштовали све договорене оквире неопходне за израду задатка. Ученик који није урадио задатак у заказаном року добија недовољну оцену (под условом да је дошао у школу) и дужан је да првог наредног часа донесе свој задатак како би поправио недовољну оцену која се не брише, али зато може добити и одличну оцену, под условом да је био активан у свим фазама. Овај принцип се у изузетним ситуацијама може променити у случају да је ученик због дужег оправданог одсуствовања (боловање) био спречен да по фазама дође до решења и реализације задате теме.

- Након анализе и оцењивања пожељно је похвалити напоре и креативни приступ ученика, а онима који су показали слабија постигнућа, указати на моменте где су направили кључне пропусте.

### ***ПРОЦЕС РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЗАДАТАКА НА ПРЕДМЕТУ РАЧУНАРСКА ГРАФИКА И МУЛТИМЕДИЈА***

- На основу плана и програма наставник образлаже материју и демонстрира рад у одређеној апликацији, односно образлаже све важне детаље које треба ученик да испоштује приликом рада. Постављају се услови и евентуална ограничења у погледу резолуције формата, који се мора користити, као и одређених специфичних захтева сходно апликацији у којој се изводи вежба.

- Наставник одређује рокове по фазама, од почетка рада, па до коначне реализације задатака, односно вежби. Све дефинисане рокове ученик је у обавези да поштује.

- Рад на задатку обухвата активан рад у школи и рад на задатим вежбама.

- Након обрађене наставне јединице и реализоване демонстрације, наставник објашњава пропозиције задатка, а ученик је у обавези да реализује вежбе из претходно пређене области преваходно за време наставе и да се консултује са наставником око било каквих њему нејасних детаља или специфичних појединости, које су у вези са апликацијом у којој се изводи вежба.

- Приликом практичне демонстрације ученик у сарадњи са наставником увежбава задате операције у програму и изналагање практичних могућности за реализацију одређене вежбе. Вежбе се раде у школи за време часа, али ако је то потребно, ученик довршава вежбу као део домаћег задатка у року који прописује наставник.

- Сви ученици су у обавези да ураде задате вежбе или донесу своје радове у заказаном термину, како би их заједно са наставником процењивали и кроз интерактивну дискусију донели одређене закључке.

- Наставник јавно пред свима коментарише сваки задатак и даје процену способности ученика у раду са одређеном апликацијом, износи примедбе и даје похвале. Наставник усмено изриче оцену за реализован рад, вреднујући залагање и посвећеност ученика. Оцена је формирана на основу залагања, активног рада на часу, креативности и, коначно, реализације самог рада. Да би ученик добио прелазну оцену, потребно је да испоштује основне неопходне операције рада у одређеној апликацији.

- У случају болести, обавеза ученика је да се информише о радним задацима и вежбама и да исте благовремено одради.

- Ученик који није био активан од почетка у свим фазама или је незаинтересован за рад на вежбама у току наставе, а неким случајем је касније извео коначан рад који је добар, не може имати одличну оцену, за разлику од оних који су испоштовали све договорене оквире.

- Ученик који није урадио задатак у заказано време добија недовољну оцену и дужан је да првог наредног часа понови вежбу како би поправио недовољну оцену, али зато може добити и одличну оцену, под условом да је био активан у свим фазама. Овај принцип се у изузетним ситуацијама може променити у случају да је ученик због дужег оправданог одсуствовања (боловање) био спречен да по фазама прође одређене вежбе и реализацију задатака.

Оцењивање се врши у складу са Правилником о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању.

## **ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗЕ МАТУРАНАТА У ПЕРИОДУ ИЗРАДЕ МАТУРСКОГ РАДА**

1. Матуранти су у обавези да похађају предматурску праксу у трајању од десет радних дана, шест часова дневно, да би стекли право и изашли на испит.

2. Предматурска пракса одвија се сваког дана у договореном термину.

3. Ако постоји потреба да неко од ученика остане ван прописаног времена за предматурску праксу, договара се са предметним наставником о томе.

4. Матуранти су у обавези да матурски рад раде у школи, уз асистенцију и консултације са предметним наставницима.

5. Неопходно је да ученик редовно похађа предматурску праксу и да матурски рад садржи све договорене елементе матурског рада како би полагао матурски испит.

6. Ученик је у обавези да према утврђеном начину опремања и постављања матурских радова у заказано време припреми и постави свој матурски рад у сарадњи са предметним наставником

7. Матуранти су у обавези да матурски рад предају у заказаном термину за предају. Сви радови који су предати након заказаног рока неће бити прихваћени..

8. Матурски рад који није одобрен од стране предметних наставника и предметни наставник није имао увид у ток израде рада, неће бити прихваћен на одбрани матурских радова.

9. По избору наставника стручних предмета, најбољи матурски радови са сваког одсека остају трајно школи. Остале радове школа ће чувати наредних 12 месеци.

## **Цртање**

- Предматурска пракса одвија се сваког дана у договореном термину.

- Матурски рад је могуће извести у било којој цртачкој техници, без ограничења у избору материјала, димензија 70x100 cm.

- Цртеж може бити рађен по живом моделу (акт, фигура, полуфигура) или на основу поставке мртве природе.

- Такође, цртеж може бити изведен по потпуно слободном избору теме и идеје.

- Уз изведени матурски рад кандидат прилаже најмање четири скице не мање од А4 формата, опремљене на лепенци величине 70x100 cm.

- Садржај матурског рада:

- Реализован практичан рад;

- Табла са скицама (70x100 cm);

- Писана одбрана.

## **Сликање**

- Предматурска пракса одвија се сваког дана у договореном термину.
- Техника зависи од идеје којом се ученик води. На располагању је широк спектар могућности, који укључује све технике и комбинације истих које су ученици имали прилике да упознају кроз праксу на часовима сликања.
- За матурски рад ученик је у обавези да преда четири скице величине 35x50 cm и завршни рад димензија 70x100 cm или рад на платну, већих димензија.
- Садржај матурског рада:
  - табла са скицама (70x100 cm);
  - реализован практичан рад;
  - писмена одбрана.

### **Основи технологије и конзервације**

- Предматурска пракса одвија се сваког дана у договореном термину.
- Могућа је израда копија свих техника са којима се ученик упознао током школовања у Уметничкој школи: пастел, акварел, гваш, темпера, уљана техника и акрилик, као и комбиновање цртачких техника и материјала приликом израда копије.
- Сви завршни радови могу бити димензија до 70x100 cm на подлози карактеристичној за ту технику.
- Уз матурски рад ученик прилаже презентацију у којој показује фазе израде копије документоване кроз фотографију или видео.
- Садржај матурског рада:
  - копија у одређеној техници;
  - презентација технолошког процеса од почетне до завршне фазе.

### **Технике зидног сликарства**

- Предматурска пракса одвија се сваког дана у договореном термину.



- Матурски рад је могуће извести у некој од техника са којима се ученик упознао током школовања у оквиру овог предмета - мозаик, зграфито и фреско или секо техника.

- Материјал за израду практичног рада сноси школа, а ученик доноси опремљен рад на дан предаје радова.

- Уз матурски рад ученик прилаже таблу или опремљен картон са скицама формата 70x100 cm и писану одбрану рада.

- Садржај матурског рада:

- Табла са скицама (70x100 cm);

- Реализован практичан рад;

- Писана одбрана.

## **Графика**

- Предматурска пракса одвија се сваког дана у договореном термину.

- Могућа је израда графика свих техника са којима се ученик упознао током школовања у Уметничкој школи, а у оквиру овог предмета.

- Материјал за израду практичног рада сноси школа, а ученик доноси опремљен рад на дан предаје радова.

- Матурски рад обухвата најмање две графике А3 формата.

- Два отиска од тиража остављају се школи.

- Садржај матурског рада:

- Реализован практичан рад;

- Писана одбрана.

## **Вајање**

Предматурска пракса одвија се сваког дана у договореном термину.

Техника зависи од идеје којом се ученик води.

Школа обезбеђује глину за моделовање матурског рада;

За матурски рад ученик је обавезан да преда најмање четири скице не мање од А4 формата, опремљене на лепенци 70 X 100 cm.

Садржај матурског рада:

- Реализован матурски рад;
- Табла са скицама (70x100 cm);
- Писана одбрана.

### **Вишемедијска уметност**

- Предматурска пракса одвија се сваког дана у договореном термину.
- Фотографија, фото-колаж или фотомонтажа подразумева израду 8 фотографија или 5 колажа/фотомонтажа стилски (тематски) повезаних у целину. Могуће димензије фотографија су А4 и А3 формат. Радови треба да буду опремљени на лепенци величине 70 x100 cm;
- За асамблаж, кинетичку скулптуру и уметничку инсталацију потребно је приложити синопсис и скицу која мора бити јасно и прецизно дефинисана, након чега ученик приступа креирању и извођењу сегмената инсталације и одговарајуће поставке у простору.
- Израда стрипа подразумева креирање структуре стрипа (синопсис / цртеж и прича, кадар, каиш). Могућа израда у традиционалној или дигиталној техници. Прописан формат за једну стрип таблу је Б3 формат (35x50 cm). Финални радови, заједно са скицама, морају бити опремљени на лепенци 70x100 cm;
- За израду илустрације потребно је приложити синопсис и скице које морају бити прецизно дефинисане. Могућа је израда у традиционалној или дигиталној техници. Прописан формат за једну илустрацију је Б3 формат (35x50 cm). Уколико се ученик определи за израду више мањих илустрација, прописане димензије су А4 формат (21x29,7 cm). Ученик може предати максимално до четири илустрације;
- Анимирани филм или видео-рад подразумева креирање структуре филма - синопсис и сценарио, књига снимања (storyboard) који се морају приложити при матурској одбрани у

штампаној форми (режија, монтажа, звук-музика). Филм мора бити у трајању максимално до 5 минута у mp4 формату, величине 1920x1080 пиксела.

- Садржај матурског рада:

- Табла са скицама (70x100 cm);

- Реализован практичан рад;

- Синопис и писмена одбрана.

- **НАПОМЕНА:** Уз рад ученик предаје писану одбрану рада **формата А4** (корице и 2 унутрашње стране) у **3 примерка**. Дигитално изведени радови се такође предају заједно са штампаном верзијом рада. Морају бити достављени у оригиналној величини, резолуције **300 px по инчу** у **TIF** или **PSD** формату.